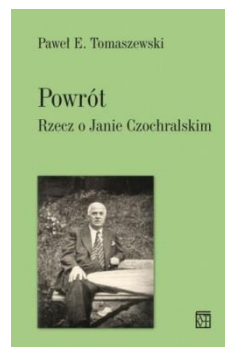

CO CZYTAĆ

Gorąco polecamy naszym czytelnikom doskonałą książkę o Janie Czochralskim Pawła Tomaszewskiego *Powrót. Rzecz o Janie Czochralskim* (Oficyna Wydawnicza ATUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe www.atut.ig.pl, tam też można zamówić książkę).

Jan Czochralski zasługuje w Polsce nie tylko na pomniki, nazwy ulic i szkół, lecz również na szeroką popularyzację jego życiorysu, który może być arcyciekawym scenariuszem filmu. Nasz wielki wynalazca był geniuszem, a przyszło mu „żyć w ciekawych czasach” wojennych, międzywojennych i komunistycznych. Urodzony w Polsce, wielką karierę zrobił w Niemczech, ożenił się z Niemką, wrócił do Polski w roku 1929 roku, popierany przez polski rząd, „podgryzany” przez zazdrosnych politechnicznych profesorów, wspierający Armię Krajową, za czasów komunistycznych oskarżany o zdradę. Jak pisze w omówieniu książki Michał Leszczyński: „Paweł Tomaszewski pisze pięknie – z podziwu nie mogę wyjść, że fizyk może tak zdania zgrabnie składać. Kto zacznie książkę czytać, odkłada ją po ostatniej stronie”.

Polecamy naszym czytelnikom także książkę Denise Kiernan *Dziewczyny atomowe. Nieznana historia kobiet, które pomogły wygrać II wojnę światową* (wyd. Otwarte, Kraków 2013). Książka dotyczy projektu Manhattan. Projekt Manhattan kojarzy się głównie z Los Alamos i produkcją bomb uranowej i plutonowej. Tymczasem projekt brytyjsko-amerykański i kanadyjski składał się oprócz Los Alamos z innych jednostek.

Kluczowa była produkcja Uranu 238. Było to ogromne wyzwanie inżynieryjno-logistyczne. Na szczęście udało się zgromadzić odpowiednie ilości rudy uranowej, głównie z Konga. Rozwijano równocześnie parę metod separacji uranu. Jedna z nich wymagała zbudowania największej wtedy na świecie hali przemysłowej. W rekordowym czasie zbudowano tajne miasto Oak Ridge w stanie Tennessee. Podczas wojny nazywano zakłady przemysłowe CEW (*Clinton Engineer Works*). W niecałe trzy lata 3-tysięczne miasto zamieniło się w duże 75-tysięczne. Miasto z komunikacją miejską, szpitalem, boiskami sportowymi i szkołami. Przedsięwzięcie można porównać do budowy Nowej Huty, z tą różnicą, że w przypadku Oak Ridge miasto i produkcja w nim były okryte absolutną tajemnicą. Historię Projektu poznajemy przez opis losów bardzo młodych dziewcząt zwerbowanych do pracy, które aż do zrzucenia bomb na Hiroszimę nie wiedziały, nad czym pracują.

